

F: Hvad kan de frivillige, som vi ikke som ansatte kan?

Kristian Krogh Hansen, specialkonsulent, Center for Frivilligt Socialt Arbejde

Hvis deltagerantallet i seminaret afspejler demenskoordinatorernes interesse i samarbejdet med frivillige og med civilsamfundet er der plads til forbedring – kun få havde valgt dette seminar.

Fordelen ved et deltagerantal under 20 personer er, at der er god mulighed for drøftelser på kryds og tværs og i seminaret kommer mange synspunkter på bordet. Et par yderpunkter: ”vi skal samarbejde med de frivillige, fordi vi mangler hænder” til ”de frivillige kan give noget, som vi som ansatte ikke kan – både ift. pårørende og ift. nyligt diagnosticerede demenssyge”.

Kristian Krogh Hansen er ansat på Center for Frivilligt Socialt Arbejde, der er det nationale videns-, kompetence og udviklingscenter om frivilligheden på velfærdsområdet i Danmark. Centeret er et landsdækkende fagligt center, som bl.a. tilbyder kurser, netværk m.m.

På seminaret får deltagerne bl.a. at vide; at danskerne engagement ligger stabilt, at frivillige i gennemsnit bruger 15 timer pr. måned på frivillige aktiviteter, at kommunernes interesse for frivillighed er gået fra, at frivilligheden er godt gemt til, at frivilligheden i dag betragtes som afgørende, og at kommunerne ser civilsamfundet som samarbejdspartner.

Samskabelse er et nyt begreb, der dækker over, at man skaber løsninger sammen, og at kommune og frivillige kombinerer deres ressourcer om et problem og er åbne over for en gensidig afhængighed.

Civilsamfundet og det offentlige drives af forskellige logikker. Et par eksempler på dette er:

- Lyst og engagement over for faglighed og professionalisme

- Fritid over for arbejdstid
- Fokus på mennesker over for fokus på borgere, og mange flere modsætninger.

For at kunne arbejde på lige fod er det nødvendigt at kende hinanden og hinandens logikker. Den forskellige logik betyder, at vi som professionelle skal agere anderledes ift. frivillige end ift. vores kolleger. Man skal være medskaber, facilitere relationer, nøjes med at etablere en ramme, se ressourcer og muligheder for at bidrage. Vi skal afskrive kontrolgenet og vores fokus på at afhjælpe noget eller nogen, når vi samarbejder med frivillige. Relationen skal være en anden.

Flere deltagere nævner de rådgivningscentre, der er i deres spæde start. Det er centre hvor frivillige vil spille en stor rolle. Men kan de det – kan de f.eks. varetage rådgivningsfunktionen, spurgte en deltager.

Flere tilkendegiver, at det giver udfordringer at samarbejde med frivillige, samt at nogle større foreninger har berøringsangst, når frivillige skal arbejde for og med mennesker med demens.

Samskabelse er et nyt begreb, der dækker over, at man skaber løsninger sammen, og at kommune og frivillige kombinerer deres ressourcer om et problem og er åbne over for en gensidig afhængighed.

Alle var enige i, at rammerne skal være i orden og på forhånd på plads, hvis frivillige og professionelle skal arbejde sammen på den mest konstruktive måde. Der skal være konkrete, afgrænsede og definerede opgaver, og det er godt med en koordinator. (Besøgskoordinator, frivilligkoordinator, eller hvad en sådan kaldes lokalt).

Begrebet frivillighed blev drøftet og en henviser til, at

Kristian Krogh Hansen stiller spørgsmålet: "Hvad gør I, hvis I kommer med en plan, som de frivillige siger fra overfor"?

Deltagerne drøfter undervejs i seminaret mange spørgsmål. De er listet her nedenfor til evt. brug lokalt:

- Hvorfor skal vi samarbejde med frivillige?
- Hvis vi kunne erstatte alle frivillige med lønnet arbejde, skulle vi så det?
- Har I pårørende som frivillige og hvis ja, hvordan foregår det så?
- Hvilke dilemmaer opstår, når vi engagerer pårørende til demensramte som frivillige, og hvordan kan vi arbejde med de dilemmaer?

man i Norge gennem Helseforbundet arbejder med aktivitetsvenner og ikke frivillige. Opgaven er defineret gennem navnet. Drøftelsen førte til eksempler på, hvordan demensvenlighed breder sig i Danmark og en overvejelse af, om den enkelte risikerer at miste et mangeårigt venskab, når en gammel ven pludselig er trænnet som demensven. Ændrer venskaber karakter og til hvad? Er vi pludselig ikke ligemænd men demenssyg og demensven?

Deltagerne debatterer også, om du er frivillig som pårørende (nært familiemedlem), og hvor grænsen går mellem at være familiemedlem og frivillig. Udfører en datter frivilligt arbejde, når hun handler for sin demenssyge far. Udfører en søn frivilligt arbejde, når han hjælper sin mor med E-boks og økonomi.

Eller er det en del af den omsorg og hjælp vi giver hinanden inden for en familie?

Anderledes er det, hvis den frivillige er pårørende til en beboer på et plejecenter. Her kan vedkommende godt være en del af et frivilligt team, der arrangerer f.eks. søndagseftermiddage. Der blev spurgt om pårørende er bedre frivillige, og om det er rimeligt at

slidte og pressede mennesker opfordres til at være frivillige.

Kristian Krogh Hansen fortæller, at frivillige ikke drives af at løse en kommunal kerneopgave, men af de tre S'er: at gøre noget **Sammen**, der er **Sjovt**, og at det vedrører en **Sag**. Derfor skal det offentlige – og vi som repræsentanter for de offentlige ansatte – passe på, at vores kultur ikke definerer, hvordan en opgave skal løses, hvordan der skal samarbejdes m.m. Vi skal kort sagt være opmærksomme på, om det er vores præmis, der definerer.

Vi skal tænke i facilitering af frivillige og ikke i ledelse af frivillige. Vi skal tænke i samskabelse og ikke i opgaveoverdragelse.

Find slides fra Kristian Krogh Hansen oplæg [her](#)

